

Musikalske kulturmøder

Kunsten at skabe sig selv gennem musikken

Burcin Kilickaya

Studienr.: le161007

Vejleder: Margrete Hedegaard Rasmussen

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Problemstilling.....	4
Problemformulering	4
Metodeafsnit	4
Formål med projektet.....	4
Undersøgelsesmetode.....	5
Begrebsafklaring.....	5
Teoretiske perspektiver.....	6
Det beskrivende kulturbegreb.....	6
Det komplekse kulturbegreb.....	6
Habitus, kapital og felt.....	6
Interkulturel kompetence	7
Identitetsbegrebet.....	7
Hvorfor musik?	8
Musikfaget formål og kompetencemål	8
Musikkens styrke	9
Musikalske kulturmøder	10
Nordisk musik	12
Afrikansk musik.....	13
Arabisk musik.....	14
Populærmusikken	15
Sangskrivning	16
Analyse: Kulturel identitet.....	17
Hvordan dannes vores musiksmag?	17
Elevernes musiksmag	18
Hvad har du med i bagagen?	19
Ressourcer i elevgruppen	20
Elevernes deltagelse i kulturlivet	21
Kulturlivet for børn og unge i Esbjerg	22

Det vi er fælles om.....	23
Analyse: Musikalsk identitet.....	23
Rim og rap.....	24
Alfadrengene	24
De hårde piger	26
Gamerdrengene	26
Selvfremstilling	27
Diskussion.....	28
Konklusion	29
Perspektivering	31
Litteraturliste	32
Bilag.....	34
Meads teori om selvets dannelse.....	34
Gadamers hermeneutiske kulturforståelse	35
Illeris' læringstrekant.....	36
Undervisningsplan	37
Elevernes sange	42

Indledning

Verden bliver mere global – kulturer mødes og forskellige mennesker oplever hinandens måde at leve på. Samfundet bliver mere mangfoldigt hvilket også afspejles i folkeskolen, hvor elevgruppen bliver mere heterogen, og hvor de vigtigste kompetencer at besidde er ”de 21.-århundredes kompetencer” der bl.a. indebærer samarbejde, kommunikation og indsigt i kulturel diversitet som et led i dannelsen af mennesket til verdensborger (CFU, 2021). Kulturforståelse bliver dermed meget væsentligere end det før har været. Folkeskolens formålsparagraf understøtter denne globale tankegang, hvor eleverne skal *”lære om dansk og udenlandsk kultur, således eleverne får en større forståelse for sig selv og andre mennesker”*, og den verden vi lever i (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019). Folkeskolens formål for musikfaget præciserer endvidere, at eleverne skal *”udvikle forståelse af dansk og udenlandsk musiktradition som en del af kulturlivet, dels således som den indgår i det aktuelle samfundsliv, dels i dens historiske perspektiv.”* (EMU, 2019).

Kulturforståelse kan opnås ad forskellige veje, og da en stor del af den kultur vi møder i vores hverdag, sker gennem kunsten; musikken, er det interessant at rette øjnene mod børns musikkulturelle aktiviteter, forbrugsvaner, smagspræferencer og æstetiske valg ift. musikken. Musikken er blevet en fast del af hverdagen for mange mennesker i verden, og i Danmark lytter langt de fleste til musik, men den musik de lytter til, er også blevet påvirket af globalismen. Meget af den dansk producerede musik, der ligger på toplisterne i dag på YouTube og Spotify er kunstnere med blandet eller anden etnisk baggrund end dansk. Det er kunstnere som Artigeardit, KESI, KIDD, Josef og Elias, m.fl. Det afspejler bl.a. hvordan musikkulturen blandt børn og unge i Danmark har ændret sig, og man kan måske også sige danskheden? For hvad er danskhed og hvad er dansk musik? Musikkulturen afspejler folket, og denne nye musik med mellemøstlige rytmer, blandet sprog og stærke budskaber bliver taget ind som en del af den danske identitet. Det betyder også, at musikundervisningen i folkeskolen skal inddrage denne musik da det både har relevans ift. forbrugsvalg men også personligt for en voksende del af folkeskolens elever. Alle elever skal kunne forstå de kulturer, de er en del og forbruger af, før de kan navigere sikkert i den (Grubbe, 2018).

Problemstilling

Der er i dag i stigende grad flere unge med anden etnisk baggrund end dansk, som producerer musik, og bruger koblingen mellem deres kulturelle baggrund og den vestlige verden vi lever i. Fordelen ved at denne slags musik bliver produceret, er blandt andet identitetsbegrebet hos børn med anden etnisk baggrund end dansk - især de unge efterkommere - de tilhører både den synlige minoritetsgruppe samtidig med at være født og opvokset i Danmark og er danske statsborgere (Fock E. , 2011). På grund af dette står disse børn og unge over for en mere kompleks opgave i identitetsdannelsen. Jeg finder det derfor interessant at undersøge hvordan jeg som musislærer kan bygge bro mellem kulturer og dermed skabe gode rammer for positive kulturmøder. Derudover vil jeg undersøge elevernes identitetsdannelse ved at se på hvilke socialiseringsprocesser, de indgår i, og hvordan musikken har indflydelse på deres liv.

Problemformulering: *Hvorledes kan jeg skabe positive kulturmøder i folkeskolens musikundervisning og samtidig være med til at styrke elevernes kultur- og identitetsforståelse konkretiseret gennem et undervisningsforløb i en 5. klasse i nordisk, afrikansk og arabisk musik?*

Undersøgelsesspørgsmål:

- Hvordan kan jeg gennem et kulturelt- og æstetiskorienteret dannelsesperspektiv udvikle elevernes musikalske forståelse?
- Hvordan kan identitetsarbejde fremme forståelsen af andre kulturer?

Metodeafsnit

Formål med projektet:

Formålet med projektet er at undersøge hvordan musik indgår i elevernes identitet i hverdagen mhp. at udvikle elevernes kultur- og identitetsforståelse. Jeg finder det interessant at undersøge, hvordan eleverne vælger at fremstille sig selv, og hvordan kulturmødet bliver udtrykt i musikken. Kulturmøde skal her forstås som mødet mellem kulturelle udtryksformer.

Min hypotese er, at eleverne vil blive inspireret af en af musikkulturerne og vil bruge det i sammenhæng med skrivning af deres sange. Jeg har valgt at introducere eleverne til noget forskelligt musik, så der både er nyt og noget genkendeligt. Jeg håber på, at eleverne gennem

identitetsarbejde og kulturmøder vil kunne opdage noget nyt om dem selv, eller kan genkende noget af sig selv i den musik, vi arbejder med, og at eleverne vil skabe musik, der er tilpasset deres personlige forhold, og med udgangspunkt i deres kulturelle baggrund, altså en blanding af deres primærkultur og sekundærkultur.

Da mange af eleverne bor i et socialt udsat område, har jeg nok en stereotyp forestilling om elevernes musiksmag: R&B, rap og pop samt folkemusik fra deres primærkulturer. Dette er min tese både pga. ovenstående og pga. aldersgruppen. Har de en musiksmag endnu?

Undersøgelsesmetode

Jeg har valgt at arbejde med en hermeneutisk undersøgelsestilgang i mit projekt, da denne metode grundlæggende er rettet mod at undersøge humanistiske og sociokulturelle forhold, gennem tekster, ytringer og kunstværker, der spiller en central rolle og tillægges en særlig betydning. Hermeneutik handler om at forstå tekstens budskab og den mening, budskabet bærer. Man prøver at komme bag om det umiddelbare budskab og forstå den i en større helhed (Mottelson & Muschinsky, 2017). Denne metode bruges i høj grad også under arbejdet med kulturforståelse samt sanganalyse, hvor sange skal fortolkes og fortæller en historie mellem linjerne. Undersøgelserne har desuden taget udgangspunkt i kvalitative metoder, da jeg ønsker at undersøge elevernes følelser, holdninger og fortolkninger ift. musikbrug- og vaner, identitet og kultur. Jeg har anvendt observationer, interviews og relevante litteraturstudier såsom Eva Focks undersøgelse fra 1995-98 der omhandler efterkommeres musikvaner, som akkompagnerer mine undersøgelser og analyser.

Begrebsafklaring og teoretiske perspektiver

I arbejdet med musik fra forskellige kulturer er de tre områder kendetegnet ved:

- Arabisk musik: Den Arabiske Halvø, Nordafrika og Mellemøsten.
- Nordisk musik: Skandinavien.
- Afrikansk musik: Vest-og Sydafrika.

Etnicitet og kulturel baggrund

I opgaven vil jeg bruge betegnelserne ”elever med anden etnisk baggrund end dansk” samt ”etnisk dansk elev” som beskrivelse af elevernes kulturelle baggrund, for at bruge de mest korrekte udtryk og dermed undgå at stigmatisere eleverne. Elevgruppen i mine undersøgelser består hovedsageligt af elever med anden etnisk baggrund end dansk, hvor fordelingen mellem tilkommere/efterkommere er næsten lige. Derudover er der en håndfuld etnisk danske elever.

Teoretiske perspektiver

Kulturbegreber

Det beskrivende kulturbegreb: Med det beskrivende kultursyn beskriver og bedømmer man andre ud fra ens egne normer og værdier. Man søger ligeledes efter fællestræk samt forskelligheder inden for en kultur. Dette begreb bruges i analysen som forståelse af, at der er udfordringer ved at være objektiv gennem observationer og analyser, netop fordi man generaliserer ud fra sine egne normer (Jensen, 2021), også kendt som et etnocentrisk kultursyn. Denne forståelse hører under den konstruktivistiske anskuelse af kultur som mener, at der altid vil være flere sandheder, og derfor ikke findes en neutral eller objektiv virkelighed.

Det komplekse kulturbegreb: Med det komplekse kultursyn ser man kultur som betydningssystemer der handler om, hvordan mennesker skaber betydning og mening med deres tilværelse. Kultur er det, mennesket fortolker tilværelsen igennem og handler efter og ses som sammenhængende systemer af betydninger (Jensen, 2021). Når jeg vælger at bruge det komplekse kulturbegreb, er det fordi min forståelse af kultur også omhandler hvordan mennesker skaber mening i hverdagen. Mennesket kan både tilhøre en bestemt kultur, men samtidig kan der være mange måder at dyrke kulturen på.

Habitus, kapital og felt:

Pierre Bourdieus teoretiserer hvordan vores opvækst og omgivelser påvirker vores muligheder i livet. Habitus er indbefattet af den samlede socialisering vi udsættes for gennem vores opvækst. Den består af vores norm- og værdisystemer, kulturelle vaner og holdninger. Vores habitus styrer vores forståelser, adfærd og handlinger og bruges til at klassificere og strukturere omverdenen, så det giver mening for os at handle på bestemte måder (Fredens & Kirk, 2001). Kapitalbegrebet

forstås som ressourcer, som individet har, og som værdsættes inden for forskellige sociale fællesskaber, kaldt felter. Kapitalerne er økonomisk kapital (materielle ressourcer), social kapital (netværk/gruppetilhørsforhold), kulturel kapital (opdragelse/(ud)dannelse) samt symbolsk kapital (status). Kort fortalt, kan de tre første kapitaler "veksles" til symbolsk kapital, når disse accepteres og anerkendes i en social sammenhæng (felt) (Gravesen, 2021). I analysen bliver Bourdieus sociologiske perspektiv på kultur brugt som led i forklaring på elevernes musikalske og kulturelle vaner og holdninger, og viser, hvordan denne påvirker elevernes musiksmag og selvfremsstilling.

Interkulturel kompetence:

IK handler om at sætte sig i andre menneskers forståelse af verden, som kræver, at man er åbensindet og har respekt for andre menneskers erfaringer og kulturelle overbevisninger, selvom det strider mod ens egen opfattelse. Man skal kunne reflektere og stå ved sine egne værdier, så man kan indgå i en ligeværdig og respektfuld dialog med andre. Det kræver at kunne se igennem sine stereotype fordomme, og dermed se verden fra et andet perspektiv, så man kan få nye tanker om egne værdier og handlinger (Jensen, 2021). IK er de færdigheder, man bruger, når man indgår i sociale relationer med andre mennesker der er forskellig fra en selv. Dvs. det er de kompetencer man bruger for at opnå kulturforståelse (Jensen, 2021).

Identitetsbegrebet:

Identitet betegnes som de træk ved en person, der tilsammen kendetegner eller afgrænser personen som forskellig fra andre. Identitet dannes i en sammenhængende biologisk, psykologisk og social proces, hvor samfundet sætter rammer om, hvem den enkelte person opleves som, oplever sig selv som, og hvilke grupper vedkommende tilhører dvs. hvilke gruppeidentiteter individet har (Kureer & Frederiksen, 2021).

George Herbert Meads symbolske interaktionsteori handler om dannelsen af menneskets selvbevidsthed. Mead hævder, at denne skabes i den sociale interaktion med andre. Selvet, ifølge Mead, består af to komponenter: "jeg" og "mig". "Mig" repræsenterer andres forventninger og holdninger organiseret i et socialt selv kaldt *den generaliserende anden*. Individet definerer sin adfærd med henvisning til den generaliserede holdning hos den eller de sociale grupper, de indtager. Når individet kan se sig selv fra den generaliserede andens synspunkt, opnås selvbevidsthed. "Jeg" er personens individualitet, som udvikles ved at påtage sig *den bestemte*

andens rolle. Dette rollespil er nøglen til generering af selvbevidsthed og til selvets generelle udvikling (Cole, 2019) (Imsen, 2015). (Bilag 1)

Hvorfor musik?

Musikfagets formål og kompetencemål

"Eleverne skal i faget udvikle kompetencer til at opleve musik og til at udtrykke sig i og om musik, herunder at synge danske sange. Faget skal bibringe dem forudsætninger for livslang og aktiv deltagelse i musiklivet og for at kunne forholde sig til samfundets mangeartede musiktilbud.

Stk. 2. *Eleverne skal beskæftige sig aktivt og skabende med musik. Faget skal medvirke til elevernes følelsesmæssige og intellektuelle udvikling, udvikling af koncentration og motorik samt øge deres forståelse af sig selv som en del af et fællesskab.*

Stk. 3. *I faget musik skal eleverne udvikle forståelse af dansk og udenlandsk musiktradition som en del af kulturlivet, dels således som den indgår i det aktuelle samfundsliv, dels i dens historiske perspektiv." (EMU, 2019).*

Kompetencemål

Kompetence-område	Efter 2. klassetrin	Efter 4. klassetrin	Efter 6. klassetrin
Musikudøvelse	Eleven kan deltage opmærksomt i sang, spil og bevægelse.	Eleven kan deltage opmærksomt i sang, spil og bevægelse med bevidsthed om egen og andres rolle i musikalsk udfoldelse.	Eleven kan udfolde sig selvstændigt i sang, spil og bevægelse.
Musikalsk skaben	Eleven kan deltage eksperimenterende i musikalske aktiviteter.	Eleven kan udtrykke sig skabende i musikalske aktiviteter.	Eleven kan arrangere og komponere musikalske udtryk.
Musikforståelse	Eleven kan lytte til og udtrykke sig om musik.	Eleven kan lytte opmærksomt til og udtrykke sig varieret om musik.	Eleven kan lytte opmærksomt til og udtrykke sig varieret om musik fra forskellige genrer, kulturer og perioder.

I mit projekt indgår flere af musikfagets kompetencemål, men der har hovedsageligt været fokus på musikalsk skaben, hvor kompetencerne skulle opnås gennem musikudøvelse og musikforståelse. Gennem musikforståelse lærer eleverne at lytte og udtrykke sig om forskellig musik, og musikudøvelsen forbereder eleverne til selv at skabe noget. Eleverne har bl.a. spillet virtuelt klaver og rytmer på en opvaskebalje for at forstå musikkens byggesten. På grund af online

undervisning under Corona-nedlukningen har det været begrænset hvordan målene kunne opnås, men undervisningen har ledt eleverne frem mod at tilegne sig færdigheder i at kunne:

- Læse noder i C-dur skalaen
- Klappe rytmer efter noder
- Spille i taktarten 4/4
- Høre og forklare forskellen på mol og dur
- Fortælle hvad der kendetegner nordisk musik
- Finde en hverdagsrytme og optage den
- Klappe rytmer vha. rytmeboks
- Fortælle hvad der kendetegner arabisk musik
- Spille enkle melodier på virtuelt klaver
- Skrive tonernes navne
- Fortælle forskelle og ligheder i nordisk, arabisk og afrikansk musik
- Have forståelse for og være positiv omkring det at være anderledes end andre
- Spille calypsorytmen
- Skrive rim og en sang
- Finde beats på YouTube

Den musik vi har beskæftiget os med i projektet, har ikke været i bestemte genrer og stile, men har været forbundet med geografiske områder. Det blev dog således, at vi til slut i sangskrivningen arbejdede med genren rap, da dette var mest relevant og naturligt for elevgruppen. Rap-genren har netop flere betydninger hvor bl.a. raceaspektet og marginaliseringsaspektet indgår, og er samtidig en accepteret del af dansk musikkultur som bredt spreder sig på tværs af etniske forskelle (Fock, 2001). Dette vil jeg uddybe nærmere i senere afsnit.

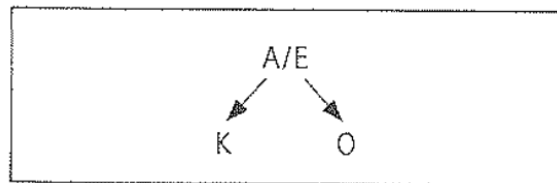
Musikkens styrke

Hvorfor har vi behov for musikfaget i skolen? Dansk musikforsker Frede V. Nielsen beskriver fire begrundelsestyper for musikfaget: antropologisk orienteret, æstetisk orienteret, kulturelt orienteret samt opdragelsesorienteret. Overordnet set handler det om dannelse både kognitivt, affektivt, psyko-motorisk og socialt (Nielsen, 2008). De fire typer gennemgås her, hvor der hovedsageligt vil være fokus på det kulturorienterede og det æstetiskorienterede dannelsessyn.

Det opdragelsesorienterede dannelsessyn handler om, at musikken påvirker os intellektuelt, følelsesmæssigt, kropsligt og socialt. Man kan sige, at vi opdrages gennem musik, fordi musikken former os som en helhed.

Det antropologiske dannelsessyn ser musik som et grundlæggende forhold, der tilhører dét at være menneske og at kunne udvikle sig helt. Musikken er altid blevet brugt i forbindelse med rituelle markeringer af eksistentielle vigtige livsbegivenheder såsom fødsel, død, fest, tilbedelse og de tilhørende følelser såsom kærlighed, glæde, sorg, længsel mm. (Nielsen, 2008).

Det kulturorienterede dannelsessyn handler om at opdrage til musik, da alle har ret til at blive ført ind i musikkulturen for at blive et kulturvæsen på lige fod med andre. Det kræver, at alle elever får lige mulighed for at tilegne sig de færdigheder der realiserer disse mål, hvilket kan ske i folkeskolen. Arbejdet med den kulturelle dimension handler i nutidens samfund både om at indføre eleverne i majoritetskulturen, som her er den danske. Det kan bl.a. gøres gennem kanons, som afspejler en bestemt kulturs særlige musikhistorisk værdi, men også sange der har innovativ væsentlighed (Nielsen, 2008). Dette gælder også i arbejdet med andre kulturer, da vi lærer meget om os selv, og naturligvis andre, ved at have kendskab til noget, som er anderledes end vi selv er. Det er i dag endnu vigtigere at arbejde med fremmede kulturer, da vores samfund er blevet multikulturelt og dermed ændrer spørgsmålet sig også om, hvad der er relevant at lære både funktionelt, innovativt og æstetisk (Nielsen, 2008).

Det æstetisk orienterede dannelsessyn ser musik som det, der kan udtrykkes og erkendes ud over det verbale sprog. Gennem musikken kan vi udtrykke og erkende sider af vores ydre og indre virkelighed som ikke kan udtrykkes på anden måde. Musikken taler til vores følelser, sansende opmærksomhed og intuitive forestilling forud for vores begrebslige erkendelse. Musikken er noget der både er inden i og uden for mennesket hvilket gør, at det kan mødes af andre, men også synliggøre os for os selv, fordi musikken spejler os. Den vestlige kulturs historie har haft betydning for musikkens begrundelse, målsætning og indhold som betyder, at den måde musikundervisningen bliver udført på, står i parallel med det bagvedliggende musiksyn, men da vi i folkeskolen i dag har en vis didaktisk frihed, til at undervise i selvbestemte relevante emner der står i forhold til fælles mål, da har lærerens musiksyn også stor betydning for, hvad der læres.

Musikkens fordele for menneskets udvikling og læring er ifølge ovenstående mange. De fire begrundelsestyper er i praksis flydende skal ikke ses som adskilte, da flere elementer er til stede

på samme tid. Den antropologiske og den æstetiske retning kan beskrives som en naturlig del af dét at være menneske, hvor kultur og opdragelse er et produkt af menneskets måde at se og forstå verden på. Disse er dynamiske over tid, da menneskets udvikling præger menneskets handlinger og perspektiv fx kulturelle betingelser såsom hvordan og hvad skal læres i skolen. Figuren viser, at det æstetiske og det antropologiske udvikler kulturen og opdragelsen og bekræfter dermed, at de sidstnævnte er menneskeskabte (Nielsen, 2008). Den æstetiske og den kulturelle orientering gør det klart, at musik er en god indgangsvinkel til at arbejde med kulturmøder og identitetsforståelse netop fordi, musik er et socialt fænomen som bruges til at udtrykke følelser, stemninger, gruppetilhørsforhold og individuelle samt kollektive identiteter (Fock, 2001).

Musikalske kulturmøder

Hans George Gadamer anvendte den hermeneutiske cirkel i undervisning i kulturforståelse. Den hermeneutiske cirkel viser, hvordan man kan opnå kulturforståelse gennem en vekselvirkning mellem delelementerne og helheden, altså konteksten. Det skal i denne forstand opfattes som forståelseskløfter, i mødet med fremmede kulturer, i de tilfælde, hvor der ikke gives en direkte forståelse. Her gælder det om at kunne "leve sig ind i" eller at kunne sætte sig ind i en fremmed situation (Jessen & m.fl., 2021). Med hermeneutik fortolker man altid ud fra sin egen historiske situation, som er præget af det samfund man lever i, og den kultur man er en del af, og derfor vil forståelsen altid være præget af fordomme som fortolkeren har (Jessen & m.fl., 2021). I denne sammenhæng er fortolkeren først og fremmest eleverne, men også mig som lærer.

1. Forforståelse af fremmed kultur: Forforståelsen formes af ens egen kulturelle og historiske baggrund samt af den forhåndsviden man har om den fremmede kultur.

2. Mødet med den fremmede kultur: Personlige oplevelser med den fremmede kultur og mødet med mennesker fra kulturen.

3. Sammensmeltning af forforståelse og mødet med kulturen: Opfattelsen af den fremmede kultur kan ses som et resultat af forforståelsen kombineret med hvordan man oplever det konkrete møde med kulturen. (Bilag 2)

4. En ny forforståelse: Næste gang man møder den fremmede kultur, er udgangspunktet en justeret forforståelse: En sammensmeltning af den oprindelige forforståelse og de oplevelser og erfaringer man fik i forbindelse med den fremmede kultur.

I de følgende afsnit vil jeg uddybe undervisningen og hvordan mødet med den fremmede kultur er foregået samt resultaterne af disse. Punkt 4 vil ikke indgå, da der ikke har været mulighed for at evaluere eleverne efter forløbets slutning, og dermed "måle" om elevernes opfattelse har ændret sig.

Nordisk musik

I de første to uger i projektet arbejdede vi med nordisk musik. Vi arbejdede med sangen "Lygtemandens sang/Hvor er mine fødder dog ømme", da det er en gammel folkevis, der fortæller om det skandinaviske folks kultur. Historier er interessante for børn og er derfor en god måde at lære sange på, da det giver en forforståelse for sangens indhold. Det gav desuden mulighed for, at vi kunne tale om overtro, og sammenligne med deres primærkulturer. Nordisk musik kendetegnes oftest ved melodien som har en særlig klang, og melodierne er lyriske, og består af andre tonearter end dur og mol. Udviklingen af viser, fra mund til mund, er senere hen blevet til faste melodier som spilles i vores toneskala (LMS, 2021). Dette gav anledning til at arbejde med noder, at navngive dem og at forstå nodesystemet, og eleverne skulle også lytte sig frem til, hvornår der blev spillet mol og dur, og de fik sat ord på hvad der kendetegner dem. Her blev det klart, at eleverne manglede et musikfagligt ordforråd for at kunne udtrykke sig om musik. Vi har desuden arbejdet kort med Vokalselskabet Glas, hvor eleverne har skulle finde kendetegn ved den nordiske musik samt set en video om sanggruppen, som er sammensat af kvinder fra de forskellige nordiske lande. Eleverne fik også indblik i nogen af de ældste nordiske instrumenter gennem billede og lyd. Nodelære var en vigtig del for at få en forståelse for, hvad en akkord er, og dermed senere selv at kunne sammensætte akkorder til deres sang i slutningen af forløbet. Da dette lå over mange af elevernes nærmeste udviklingszone, valgte jeg senere i forløbet at eleverne skulle finde beats på YouTube. Undervisningen foregik online, og det gav nogle udfordringer, fordi vi netop ikke var i samme rum og dermed ikke kunne demonstrere tingene på samme måde som hvis vi f.eks. havde et klaver. Motivationen for at arbejde med nordisk musik var ikke i top fra elevernes side, men det kan skyldes flere ting, såsom at relationen ikke var opbygget endnu, men

også at eleverne var mest kritisk omkring den danske kultur, hvilket klassens faste lærer gav udtryk for. Derfor blev det også endnu mere relevant at arbejde med den nordiske musik, så eleverne kunne møde kulturen på en anden måde. Det nordiske emne gavner alle elever, da vi ikke kan forudindtage elevernes habituelle erfaringer med musikken, uanset oprindelsesland.

Afrikansk musik

Arbejdet med afrikansk musik bestod af en introduktion af afrikanske instrumenter både gennem billede og lyd, og på denne måde kan eleverne sammenligne de forskellige instrumenter. Eleverne skulle dernæst finde Ghana på et kort i deres mapper, så de kunne få en fornemmelse for, hvor vi befinder os i verden. Dernæst var opgaven at finde en hverdagsrytme som skulle bruges i sangskrivningen i slutningen af forløbet. Inspirationen kom fra den afrikanske ret fufu, kendt fra Ghana, som er en blød dej lavet af madbananer og kassava. Stampebevægelsen frembringer en bestemt rytme, og i afrikansk kultur ses rytmer som bestående i alt hvad man foretager sig. Afrikansk musik er kendetegnet ved at være meget rytmisk, hvor trommerytmerne er i fokus, og derfor var det oplagt, at eleverne skulle fordybe sig med forskellige rytmer som skulle skrives ind i rytmebokse. Selvom eleverne havde arbejdet med rytmebokse før, var det svært for nogle elever at indsætte de afrikanske rytmer. Dette kan bl.a. skyldes elevernes forståelse af rytmer er anderledes pga. den vestlige musik eller manglende kompetencer og stilladsering. Eleverne fik også mulighed for at afprøve polyrytmik, som er to eller flere rytmer der spilles samtidig, hvilket mange havde det sjovt med. I små grupper skulle eleverne sammensætte to (eller tre) forskellige rytmer som skulle fremvises for resten af klassen. Eleverne fik også indblik i melisma som er en måde at synge på, der stammer fra Afrika. Her synges en stavelse over flere toner, og er også kendetegnet i religiøs sang som fx gospel, og er senere udbredt til flere dele af verden. Forløbet bød endvidere på en kort film/interview med musikeren Espen Sørensen, som er født i Danmark, men som seksårig flyttede han med sin familie til Zambia. I dag bor Espen i Tanzania, hvor han er en berømt og anerkendt musiker. Hans kunstnernavn er Mzungu Kichaa, som betyder Den Gale/Skøre Hvide Mand. Espen har i høj grad taget den lokale kultur til sig, og føler sig ikke som hvid. Han har noget afrikansk i sig. Espen taler flydende swahili, lige som hans sange ofte er på swahili. Han synger dog også på dansk og engelsk. Hans sange handler bl.a. om styrken i at være anderledes og at man skal skabe sin egen identitet (LMS, 2017). Dette gav anledning til at tale om det, at være anderledes og om den styrke der er i ikke at være som alle andre, og her kunne

mange elever relatere gennem deres mange oplevelser om at blive set anderledes på. Det er en vigtig del af den interkulturelle læring, når man bliver præsenteret for andre kulturer, at man finder ud af, at andre kulturer er lige så gyldige som sin egen. Eleverne lærer meget om dem selv, gennem spejlingen i andre menneskers levemåde, og ved anerkendelsen af, at de ikke er de eneste personer der føler sådan i verden. På denne måde styrkes kulturforståelse, men også elevernes identitetsdannelse, da det er gennem spejling i den generaliserende anden at selvet skabes (Imsen, 2015) (Cole, 2019).

Arabisk musik

I undervisning i arabisk musik startede vi med at læse om hvad arabisk musik er, og hvilke lande vi har med at gøre. De fleste elever med anden etnisk baggrund end dansk havde kendskab til arabisk musik, da de har rødder i disse områder, hvor de etniske danskere til sammenligning ikke havde meget viden om kulturen generelt. Arabisk musik er bl.a. kendetegnet ved kvarttonerne som vi ikke bruger i vestlig/nordisk musik. Derudover bliver arabisk musik spillet heterofonisk hvilket betyder, at musikerne spiller den samme melodi på hver deres personlige måde, oktav og spilleteknik. På grund af den arabiske kulturs udvikling til andre lande, er der stor lighed mellem bl.a. arabisk, tyrkisk, persisk og nordafrikansk musik og kultur (Selchau, 2019). Eleverne blev ligeledes introduceret til instrumenter og deres lyde samt fik et kort indblik i forskellen fra vores vestlige nodesystem og det arabiske maqamsystem. Eleverne fik prøvet at spille jins som består af fire toner, men dog ikke helt som originalt, da vi ikke har kvarttoner på vores klaver. Eleverne arbejdede også med en sang kaldt "Askim Benim" som er dansk produceret, sunget af AMAL. I sangen bliver der brugt flere sprog: dansk, fransk, spansk, arabisk, tyrkisk og engelsk. Jeg valgte at bruge denne sang for at vise, hvordan kulturer kan mødes i musikken som en inspiration, men også for at dykke ned i tekstens verden som en forberedelse på sangskrivningen. Et "misforstået" kulturmøde vil jeg kalde mødet med denne sang, fordi sangen handler om kærlighed og om hvor smuk og dejlig denne pige er, og det var der ingen elever der ville snakke om. Selvom jeg brugte ledende spørgsmål, var der ingen svar. Ifølge min egen fortolkning, så handler det om at i mange af de muslimske familier, der taler man generelt ikke om kærlighed (og sex) åbent, som det bliver udtrykt i sangen.

Populærmusikken

I slutningen af hvert forløb har eleverne også fået mulighed for at høre populærmusikken i de pågældende lande, fordi det er vigtigt i præsentationen af andre kulturer, at der vises hvad landet har at byde på i nutiden, således elevernes forestillinger om et bestemt folkefærd ikke fastholdes i et stereotypet syn. I forlængelse af dette, har eleverne skulle sammenligne tre musiknumre fra hhv. de tre områder, og finde kendetegn i musikken såsom måden der synges på, melodien, tempoet/rytmen, instrumenter, samt egen mening om sangen. Eleverne lavede derefter en afstemning om, hvilken af de tre sange de synes var bedst, og til min overraskelse valgte den ene klasse den nordiske sang, hvormed det blev den arabiske sang i den anden klasse. Sidst, har eleverne tilkendegivet deres mening om de tre forløb, hvor de fleste elever har haft interesse i den afrikanske musikkultur, men det at skrive sange og finde beats er det, som har vundet bedst indpas hos eleverne. Som nogle elever fortæller:

"Jeg synes afrikansk musik var det mest spændende og inspirerende musik. Det var meget anderledes, og det kan jeg godt lide. Det gamle afrikanske musik minder mig om Native Americans' stil at synge på".

"Afrikansk musik var mest interessant pga. rytmerne, og fordi der var ting jeg ikke kendte."

"Jeg synes ikke dansk musik er særlig godt. Jeg synes engelsk musik er meget bedre."

"Den arabiske sang var ikke god, fordi arabisk musik larmer."

"Jeg synes det fedeste var at vi skulle lave vores egen musik."

"At skrive sangen var rigtig fedt, at vi skulle finde beats og at synge med arabisk melodi."

Sangskrivning

Engagementet var meget højt, da eleverne skulle skrive deres egne sange. Emnet var "Identitet – hvem er jeg?". Det kunne virkelig mærkes her, hvordan elevernes motivation ændrede sig, som kan skyldes at de fleste elementer i 'læringstrekanten' er opfyldt (Bilag 3). Kort sagt: Det var relevant for eleverne, det fangede deres interesse og det gav mulighed for samspil med andre. De fleste elever valgte at skrive en rap, hvor mange elever var i flow. Rap-genren lå nærmest til højrebænet, som bl.a. kan skyldes, at rim er naturlig iboende blandt børn i alle kulturer, indtil

selvet åbner sig mere og mere og påvirkes af den kultur og opdragelse, man vokser op i (Nielsen, 2008). Det kan også skyldes at raptekster, ikke har bestemte regler eller retningslinjer samt subkulturens modtagergrupper. Rap er i dag blevet et verdensomspændende kulturelt fænomen. Gennem de sidste årtier er rap vokset fra at være ikkevoldeligt alternativ til bandekriminalitet for en lille gruppe af afro- og latinamerikanere i New Yorks ghettoer til at være medium, hvilket unge verden over kan bearbejde deres egen lokale virkelighed og udtrykke deres holdninger og følelser (Lund-Olsen & Meeseburg, 2013). Rap kan spores tilbage til 1300-tallet i Afrika, hvor udover fokus på rytme og repetition også er fokus på den særlige måde at anskue sproget og ord på. Ordet "nommo" betyder på afrikansk "ordets magt" og henviser til, hvordan man ved brug af sproget er i stand til at overkomme barske levevilkår (Lund-Olsen & Meeseburg, 2013). Rap er blevet udbredt verden over og bruges flittigt i subkulturer hvor hovedparten af medlemmerne er minoriteter.

Ramadanen var i gang, da eleverne skulle skrive sangen, og som jeg nævnte tidligere med "misforstået kulturmøde", så skete dette igen, da jeg ikke havde tænkt på, at eleverne ikke måtte høre musik under ramadanen, og de havde højst sandsynligt en forventning til mig om, at jeg kendte "reglen".

Analyse: Kulturel identitet

I mine undersøgelser havde jeg først valgt at lave spørgeskemaer, men da der var for mange udfordringer med både at få det udfyldt og afleveret valgte jeg i stedet for at lave elevinterviews, for at finde ud af elevernes musikvaner både i og udenfor hjemmet, musiksmag og betydning af musikken for eleverne. Her har jeg brugt Iben Jensen som inspiration. Oprindeligt i spørgeskemaerne ville jeg også gerne vide, hvordan eleverne ser de forskellige folkefærd, og spurgte derfor om en beskrivelse på de tre. Dette blev mødt med skepsis og pga. ovenstående har jeg i stedet valgt at supplere med Maria Tulinus' undersøgelser om arabisk musik i undervisningen i 5. klasse, hvor undersøgelserne blev lavet på etnisk danske elever i 2015 (Tulinus, 2015). Jeg vil sammenligne med mine egne undersøgelser samt Eva Focks undersøgelse fra 1995-98 (Fock, 2001), der handler om efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Marokko. Aldersgruppen falder dog lidt uden for mine undersøgelser, da det er 15-20-årige, men der vil alligevel være nogen ligheder som er værd at kigge nærmere på.

Spørgsmål 1: Hvor hører du musik og hvem hører du den med?

Spørgsmål 2: Hvilke kunstnere er du inspireret af?

Spørgsmål 3: Går du til koncerter?

Spørgsmål 4: Hvilke apps bruger du til at lytte til musik?

Spørgsmål 5: Spiller du musik derhjemme/skolen/fritid? Hvilke instrumenter?

Spørgsmål 6: Er der noget musik du bedst kan lide at høre alene?

Spørgsmål 7: Er der noget musik både du og din familie kan lide at høre?

Spørgsmål 8: Kan du lide at synge? Og er det normalt at synge hjemme ved jer?

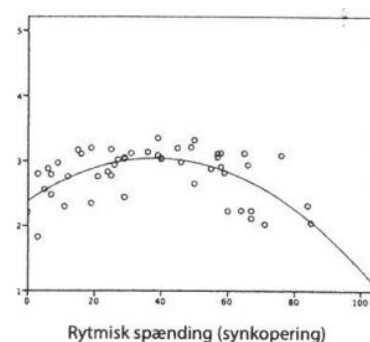
Spørgsmål 9: Kan man se på andre mennesker hvilken musiksmag de har?

Spørgsmål 10: Er musik vigtig for dig? Hvis ja, hvorfor?

Spørgsmål 11: Hvad er dit mest mindeværdige musikoplevelse?

Hvordan dannes vores musiksmag?

Ifølge hjerneforskeren Peter Vuust, dannes musiksmagen ud fra flere forskellige aspekter. Det handler bl.a. om at markere sig individuelt eller gennem tilhørsforhold til en gruppe (Musik på hjernen). Hvem kan man spejle sig i, relatere til og identificere sig med? Vuust forklarer yderligere, at der er to faktorer der definitivt påvirker vores musiksmag:

1) Genkendelsens glæde: Vi kan lide musik som vi har hørt flere gange. Dette kaldes *the mere exposure effect* som fortæller at jo mere vi er udsat for noget bestemt musik, jo mere kan vi lide det. Dette er grundlæggende for mennesket, at det velkendte er det foretrukne.

2) Komplexitet: Generelt synes vi bedst om musik, som har en medium grad af kompleksitet. Pulsen skal være velkendt og ukompliceret hvor der samtidig skal være noget i musikken, der sparker til vores pulsforfølelse og forventninger, fx gennem synkopering.

Derudover er der sociologiske, kulturelle og psykologiske faktorer der spiller ind bl.a. hvem man er sammen med, hvordan vi forstår og hvilke følelser vi forbinder med musik, musikkens indvirkning på vores mentale tilstand samt vores personlighed (Vuust, 2017). Flere undersøgelser viser, at

musiksmagen bliver dannet i ungdomsårene og vil ikke ændre sig væsentligt efterfølgende (Andersen, 2020).

Elevernes musiksmag

Min tese inden undersøgelsens start var, at eleverne ville høre musik inden for genrerne rap, pop og R&B samt folkemusik fra deres primærkulturer. Dette afspejler mine stereotype forestillinger om børn der vokser op i socialt udsatte områder, og dermed hører musik som netop udtrykker oplevelser som relaterer sig til deres livssituation og de subkulturer de er en del af.

Elevernes musiksmag er kendetegnet ved populærmusik forstået som angloamerikansk populærmusik (vestlig musik), hvor genrerne rap, pop og "gamer musik", som hovedsageligt er i genrerne electro, trance og house, var de mest dominerende. Kunstnere som eleverne var inspireret af, var bl.a. 2 Pac, Biggie, Snoop Dogg, XXTENTACION, ZK, Ariana Grande, Billie Eilis, Cardi B, Shooter Gang, Node, Eminem, Dua Lipa, Miley Cyrus m.fl. Dette stemmer godt overens med Beatriz Ilaris (m.fl.) undersøgelser af 6-14-åriges musiksmag, hvor de foretrækker pop, rap og hiphop mens der er mindre interesse for fx klassisk musik (Illari, 2020). Derudover er der også en slags ubestemthed over musikvalg, for en del elever udtaler også, at de hører playlister, radio, TikTok-sange (ukendt titel og kunstner) samt 'dem der lyder godt'. Eleverne hører også ikke-vestlig musik som betegner både folkemusik, nasheed (religiøs musik), arabesque, türktop, Arab pop. Der er samtidig en tendens blandt elever med anden etnisk baggrund at høre musik fra andre lande, selvom de ikke forstår sproget, fx en tyrkisk elev der både hører arabisk og indisk musik.

Ifølge Focks undersøgelse i '95 viste det sig, at datidens populærmusik, der hovedsageligt bestod af engelsk musik (refererer til sproget), samt genrerne soul og hiphop/rap indgik i de unges musiksmag. Hiphopgenren er en genre man kan være fælles om på tværs af eventuelle etniske forskelle, og en af de interviewede fremhæver: *"Hvis man er født og opvokset på Nørrebro, kan man forstå hvad de synger om i amerikansk hiphop. Hadet til politiet, racismen, arbejdsløsheden, den sociale nød. Selvom man ikke kan sammenligne danske forhold med USA, så alligevel."* (Fock, 2001). Dansk musik var irrelevant for de unge. Det viste sig også, at de unge dengang hørte musik fra andre lande: *"Jeg kan godt lide at høre arabisk og pakistansk musik. Når man lytter til fremmed musik, er det vigtigt, rytmen er god, at man kan danse til den. Som lyttemusik må det ikke være fremmed, fordi man ikke kan forstå ordene"*. Der er nogle elementer der ikke har ændret sig siden

slutningen af 90'erne: musiksmag, forbindelse mellem sociale grupper og musiklytning samt forbrug af dansk musik. Eleverne foretrækker overordnet set engelsk musik og hører generelt heller ikke dansk musik (sprog), udover dansk rap af unge med anden etnisk baggrund end dansk. En fælles musiksmag hos både eleverne og deres forældre var fortrinsvis folkemusik fra deres primærkulturer, og der var ingen vane for dansk musik overhovedet.

Ifølge musikforskeren Nolan Gasser, er der en sammenhæng mellem musikalske præferencer og vores opdragelse. Forældrenes indflydelse påvirker, hvordan vi vælger at udforske musik og ikke mindst hvilken slags musik. Børns musiksmag kommer af de kulturelle byggesten, altså opdragelsen samt psykologiske og sociale faktorer (Gasser, 2019). Dette hænger godt sammen med, at eleverne ikke foretrækker dansk musik, fordi de ikke har fået det med i deres habitus. Det ses samtidig, at den musik eleverne foretrækker at høre med deres forældre er folkemusik fra forældrenes primærkultur. En elev fortæller: *"Min far hører kun Ahmet Kaya"* og en anden *"Mine forældre kunne aldrig drømme om at høre rock"*. Der er dog en elev der skiller sig ud og fortæller: *"Min mor elsker at høre bandet Rigmor"*. Rigmor er et dansksproget band, der spiller indiepop med inspiration fra tekster af digteren Michael Strunge. Dette ser jeg i sammenhæng med at de elever, som er født og opvokset i Danmark, muligvis har forældre som er efterkommere, og som har taget noget af den danske musik til sig som en del af deres identitet.

Hvad har du med i bagagen?

Nu vil jeg kigge nærmere på elevernes musikvaner, og på hvor aktive eleverne er i kulturlivet, da det desværre oftest ses at børn med anden etnisk baggrund end dansk har lavere deltagelse i kulturlivet end etniske danskere (Holgersen, 2020). Dette kan både have noget at gøre med hvilke musikrelaterede erfaringer de har med hjemmefra, men også hvilke ressourcer de har til rådighed, det Bourdieu kalder for kapitaler.

Næsten alle elever bruger musik i sociale samvær med andre. De hører musik med venner og familiemedlemmer såsom søskende, fætre og kusiner. Over halvdelen af de interviewede elever tilkendegiver, at det er normalt at synge hjemme hos dem, hvor det oftest sker ved at et familiemedlem sætter musikken på, og bruges som baggrund til en aktivitet. Flere elever med anden etnisk baggrund end dansk fortæller, at musikken oftest spiller når mor laver mad, hvor der synges og danses. En elev uddyber: *"Jeg ved ikke om du har prøvet det, men når du er blevet*

inviteret af familie, så tager du hjem til dem for at spise, og bagefter så tænder de for musikken, og vi danser og synger". I sammenligning med de etnisk danske elever, er dette ikke noget der sker særlig tit eller overhovedet i de samme situationer, oftest til højtider såsom julen. De fleste tilkendegiver, at de er glade for at synge, men mange elever vil helst synge, når de er alene, eller hvis de synger samtidig med andre. Eleverne tilkendegiver også, at når de hører musik alene, er det oftest trist musik eller musik, som de ved, andre ikke kan lide. Nogle elever fortæller:

"Noget musik hører jeg alene, fordi det kan være pinligt hvis andre laver grin med det."

"Jeg tror bare det kommer an på, hvordan man har det. Hvis nu man er glad så hører man glad musik og hvis man er trist så hører man trist musik."

"Musik hjælper mig, hvis jeg er trist til at blive glad."

"Nogle gange så hører man ting som kan hjælpe en. Engang så grinte læreren af alt hvad man gjorde, og alligevel kommer til at tjene mere end dem."

Eleven beskriver her i sidste udtalelse, en oplevelse om marginalisering som bunder i nogle dybere og måske vedvarende oplevelser, der afgør, hvilket perspektiv man har på livet. Dette kan ses som reaktion på hvordan omgivelserne udefra opfatter individet, samt hvilke erfaringer eleven har i sin habitus. Focks undersøgelse afspejlede også samme oplevelse, hvor en af de unge fortæller: *"Med alderen bliver man mere og mere racistisk over for danskere. Man bliver fyldt med alt muligt i folkeskolen – du skal altid være dobbelt så god som danskere. Derfor bliver vi racistiske. Jeg er begyndt at høre mere arabisk musik."* Denne udtalelse viser, hvor vigtigt det er at undervise i interkulturel kompetence som en integreret del af undervisningen, så eleverne får værktøjer, de kan bruge i mødet med andre mennesker. Det er svært at nedbryde fordomme, da de kan sidde dybt i mennesker grundet fx gentagende erfaringer, men lærerens rolle vil her være at tilrettelægge aktiviteter om forskellige kulturer, hvor eleverne kan opdage nye sider af disse. De erfaringer eleverne får/har, ses også at påvirke motivationen og dermed læringen i folkeskolen.

Ressourcer i elevgruppen

Alle elever har adgang til musik gennem mobil og computere via gratis apps som fx Spotify, YouTube og SoundCloud. Meget få elever udøver musik i fritiden. De bruger bl.a. piano apps, beats app, kor, guitar, klaver og kazoo. Dette er dog hovedsageligt derhjemme. Kun en enkelt elev går til

ekstra musik i fritiden. Nogle elever tilkendegiver de *har* spillet et instrument, men ikke længere gør det. Selvom eleverne bor i et socialt udsat område, kan vi alligevel se, at nogle elever har økonomisk kapital i form af instrumenter og hvor de fleste har mobiler og computere. Mange af de elever som spiller eller har spillet, har lært det gennem familie fx kusiner og søskende. Dette afspejler den musikalske habitus, som handler om, at man er vokset op i et hjem hvor der synges og spilles. Musikalske kompetencer skal udvikles og er ikke medfødt, men miljøet og de ressourcer man har haft, samt personlige forhold såsom vilje og motivation, påvirker den musikalske udvikling. Er man fx vokset op i en familie, hvor man ikke er i besiddelse af den økonomiske kapital, kan det være en barriere for at kunne købe instrumenter, benytte sig af musiktilbud (Undervisningsministeriet, 2019) eller ikke at kunne være en del af en bestemt social gruppe.

Elevernes deltagelse i kulturlivet

Elevernes musikoplevelser var hovedsageligt baseret omkring personlige oplevelser med søskende, bryllup, fester eller koncerter med forbindelse til skole eller med familiemedlemmer. Eleverne har gennemsnitligt haft 1-2 koncertoplevelser i deres liv, hvilket afspejler lav deltagelse i (musik)kulturlivet og har heller ikke udviklet sig særlig meget siden 90'erne. Til sammenligning havde 32% af de etnisk danske elever været til popkoncerter i Focks undersøgelse. Denne forskel kan have noget at gøre med både den kulturelle dimension, hvor der bl.a. er restriktioner for pigerne, evt. økonomi samt adfærdsmønstre og traditioner hvor forældrenes musikerfaringer fra deres hjemlande, i højere grad knyttede sig til bestemte aktiviteter og ikke som selvstændig udtryksform (Fock, 2001). Den danske kultur set i sammenligning er ikke underlagt samme normer og dermed har et andet syn på det at gå til koncerter. Gassers undersøgelse viste, at 89% af de (vestlige) forældre, der tog til koncert med deres børn, sagde at det var en oplevelse, der styrker det følelsesmæssige bånd mellem dem. Seniorforsker Torben Fridberg fortæller endvidere, at hvis man selv er aktivt udøvende i musik, så er man også en mere aktiv koncertgænger, hvilket giver god mening, at det er de etniske danske børn der er mest synlige i kulturlivet. Focks undersøgelse viser også, at de personer der var mest aktive i musiklivet, var dem, der var født uden for Danmark, dvs. efterkommerne klart var underrepræsenterede i den frivillige musikundervisning og dermed usynlige i det danske kulturliv (Fock, 2001).

Kulturaktiviteter for børn og unge i Esbjerg

Esbjerg kommune har oprettet forskellige projekter for børn og unge, hvor de kan blive en aktiv del af kulturlivet uanset økonomiske, sociale og kulturelle forskelle. Et eksempel er Platformen, som er et kulturhus der i fællesskab med lokale aktører, skaber et fysisk rum til udvikling af inkluderende fællesskaber med det formål at samle, udvikle, drive og muliggøre fællesskabsstyrkende aktiviteter på tværs af alder, etnicitet og interesse. Platformen har en vision om, at børn og unge der lever i økonomisk, socialt og kulturel fattigdom, bliver bedre rustet til at finde vej gennem uddannelse og ind i beskæftigelse (Platformen, 2020). Derudover tilbyder Esbjerg Kommune et projekt, der arbejder for at skabe gode kunstoplevelser for alle på og omkring Stengårdsvej, som også er et social udsat område i Esbjerg. I den forbindelse laves der kunstaktiviteter på Bakkeskolen, herunder også et musikprojekt kaldet "Strøm til Børn", som er et samarbejde mellem Esbjerg Kulturskole og Syddansk Musikkonservatorium.

Kommunikationskonsulent for Børn og Kultur, Inger Juhl Jensen, fortæller: *"Eleverne har gennem undervisningsforløb lært at komponere deres egen musik på iPads - og tilmed har 4. klasses-eleverne komponeret nye ringetoner til Bakkeskolen, som blev indviet for nyligt. Så her har man i høj grad kunnet se et resultat af elevers arbejde med musikken - og deres motivation har været høj".* Visionen er at videreformidle metoder til at anvende teknologi som musikalsk udtryksmiddel, så børn og unge ikke kun oplever musik passivt som lytter eller publikum, men med en deltagende tilgang i de musikalske fællesskaber (Københavns Kommune, 2021).

Esbjerg kommune kan siges at gøre en stor indsats for at få børn og unge fra alle sociale lag til at deltage i kulturen og ikke mindst i musikken. Generelt set er det desværre sådan, at elever med anden etnisk baggrund end dansk er underrepræsenteret, som kan skyldes disse socioøkonomiske forskelle som bl.a. medfører en skævhed i sammensætningen af børn der går i musikskole. I forhold til etnisk baggrund har musikskoleforældre oftere en etnisk dansk baggrund end forældre, der ikke har børn i musikskolerne (Kulturministeriet, 2019). Dette bunder også i den kulturelle forskel, hvor tradition for musik er anderledes (Undervisningsministeriet, 2019). Komponist og forfatter Henny Hammershøj skriver, at musik i Danmark er blevet noget man *går* til, hvor der i andre kulturer, fx den afrikanske, i højere grad hersker en bevægelseskultur og dermed har en anden kulturel tilgang til musik (Hammershøj, 2005).

Det vi er fælles om

Jeg har i mine elevinterviews også undersøgt om musik er vigtig for eleverne, og eventuelt hvorfor, fordi jeg gerne ville vide om interessen for musik er der generelt, for hvis den ikke er, er det jo klart, at eleverne ikke tilmelder sig ekstra musik.

Eleverne fortæller:

"Fordi jeg tror der er et eller andet derinde som der gør noget ved en. Jeg tror at man slipper alle sine tanker ud og går ind i musikken."

"Musik motiverer mig."

"Funk giver mig energi"

"Musik får mig til at slappe af."

"Musik gør mig glad og aktiv."

"Nogle gange så hører man ting i musikken som kan hjælpe en."

"Musik hjælper mig, hvis jeg er trist til at blive glad."

"Musik er beroligende og afslappende."

"Musik giver mig en helt anden følelse, og musik har så mange melodier at det gør mig glad eller ked. Musik, det følger vores følelser, og jeg synes musik er den bedste ting der er... virkelig. Fordi det er så dejligt at høre på, og der er mange slags musik."

Elevernes udtalelser om musikken viser, at der er en interesse for musik. De viser også, at vi mennesker er fælles om det æstetiske og antropologiske i musikken. Det antropologiske ses ved det eksistentielle, altså følelser "glad", "motivation", "slappe af", "trist til at blive glad" og "beroligende". Det er følelser som går igen i alle menneskelige kulturer. Det æstetiske indeholder følelsernes sprog og udtryk. Musikken skaber dybde, åbner op, og er noget, der både er inden i og uden for mennesket hvilket gør, at det kan mødes af andre, men også synliggøre os for os selv, fordi musikken spejler os (Nielsen, 2008).

Analyse: Musikalsk identitet

I tekstfortolkning gælder det således, at man kun kan forstå delene ud fra helheden, og at man omvendt kun kan forstå helheden ud fra delene, og betinger på denne måde gensidigt hinanden. Det afgørende er, at man allerede fra begyndelsen danner sig en forestilling om, hvad teksten som

helhed drejer sig om. Dette kan så revideres undervejs og føre til en ny helhedsforståelse, der igen kaster lys over de foregående dele, indtil man mener at have forstået teksten som helhed. På baggrund af denne hermeneutiske tilgang har jeg analyseret tekstindholdet i elevernes sange.

Rim og rap

Rim i raptekster viser de sproglige træk såsom enderim. Enderim er når ordene sidst i hver strofe rimer (Lund-Olsen & Meeseburg, 2013).

"Dækker bord, spiller matador"

"Jeg spiller ps4. hver gang jeg spiller, hører jeg min mor siger"

"og når jeg ser Ritta så går jeg amok som en pizza."

"i min fri ted sedder jeg og læser imens det bleser".

I kombination med enderim kan man flette ord ind i sætningerne, der enten rimer på hinanden eller på enderimet. Dette kaldes indrim, hvilket nogle elever har benyttet sig af. Indrim viser sprogligt overskud, og viser derfor også hvor eleverne er i deres sproglige udvikling (Lund-Olsen & Meeseburg, 2013).

"Jeg bruger hænder Til at få venner Som jeg ikke kender."

Sidst vil jeg fremhæve multirim som er, når man bygger sætninger eller hele vers på omkring et enkelt rim (Lund-Olsen & Meeseburg, 2013).

*"Tiden er nær verden er **sær***

*hvor skulle vi dog leve **her***

*fol de tænker kun gucci og **moncler***

*en gave fra baba en gave fra mama og tro mig det **er**"*

Alfadrengene

Tre drenge med anden etnisk baggrund end dansk, skriver om det miljø de lever i som ses ved ordene *"shorta", "shababsene", "NLE Choppa", "venner/fjender" og "respekt"*.

Den første elev skriver: *"Tiden er nær verden er sær hvor skulle vi dog leve her"*. Det afspejles synet på verden og måske hvorfor de lever i Danmark, eller det miljø de er i. Eleven skriver også *"Fol de tænker kun på gucci og moncler"*, hvilket er dyre tøjmærker som viser, at mange i det miljø de befinder sig i, går op i materielle goder dvs. de kæmper for at få økonomisk/symbolsk kapital. Eleven skriver også *"en gave fra baba en gave fra mama og tro mig det er"*. Her bruger eleven arabiske udtryk for mor og far og udtrykker samtidig at livet er en gave fra mor og far dvs. taknemmelighed.

Den næste elev starter med at skrive *"slet ik"*, hvilket kan hentyde til sidste sætning i foregående vers. Denne elev føler måske ikke livet er en gave. Han skriver yderligere ord som 10 lapper (penge), shababsene som på *"gadesprog"* betyder venner, og henviser til NLE Choppa som er en amerikansk rapper. Disse tre ord afspejler både jagten på økonomisk kapital, viser hvilken gruppeidentitet/subkultur eleven tilhører gennem musiksmag, altså den sociale kapital. *"De siger de er dine venner, men de er små lopper giver ikke respekt til dem jeg ikke kender, svarer de ikke hej så er de mine fjender"*. Respekt betyder meget i dette miljø, man skal altså gøre noget for at blive anerkendt.

Den tredje elev skriver *"shorta de banker, shorta de rammer, shorta de tænder alle deres alarmer. De vil have os som fanger, tier ikke stille før de ændrer deres tanker"*. Shorta betyder politi, og det afspejler igen hvilket miljø de lever i. Politiet banker (på døren/ en person), de rammer (med våben) og tænder deres alarmer. Alarmerne kan både hentyde til at politiet tænder alarmer for forstærkning, men også "alarmer" som i at politiet altid er ekstra opmærksom på unge drenge med anden etnisk baggrund end dansk. Sidst skriver eleven: *"Tier ikke stille før de ændrer deres tanker"*. Jeg forstår dette som et ønske om, at politiets (og måske samfundets) syn på disse drenge skal ændres. Alle tre kapitalformer udtrykkes i denne sang, hvor der sker anerkendelse i miljøet ved bl.a. social og økonomisk kapital.

Grunden til at jeg fortolker denne sang på denne måde, er fordi min forhåndsviden er, at flere af eleverne kender unge som er med i bander, og kender til "ghettolivet". Fokus er her på, at nogle elever faktisk lever i et hårdt miljø og vil pointere, at de erfaringer man har med i sin habitus, kan påvirke mange fremtidige valg i livet.

De hårde piger

Denne sang er skrevet af to piger med anden etnisk baggrund end dansk. Der bliver brugt ord som pizza, kitkat, Hans og Grete, spiller matador hvilket afspejler den vestlige kultur, da ovenstående ord har forbindelse til den vestlige madkultur samt børnelitteratur. Pigerne, har jeg fået fortalt af deres lærer, er de "hårde" piger i klassen, hvilket afspejles i sidste vers: "Tøsserne tæsker drengene og går ind i drengene tror de er seje, men det er de ej". Der er kun fire piger i denne klasse ud af 17 elever, og derfor kan det være, at eleverne omtaler pigerne og drengene for at markere gruppeidentiteterne. Piger grupperer sig typisk i små grupper af to, med en enkelt pige, der markerer sig mest. Den pige sætter, sammen med sine veninder, normerne og standarden for, hvad der er in (Breum, 2021).

Gamerdrengene

Der er en del drenge, både med etnisk dansk og anden etnisk baggrund, som spiller meget computer i fritiden. Disse elever har valgt at *fremhæve deres "gameridentitet" i sangene. Den første elev skriver:*

*"Gamingudstyr er købt nu er det tømt
og det kostede kun en mønt.*

*Jeg bruger hænder
Til at få venner Som jeg ikke kender.
Jeg var spændt*

For jeg skulle spille med verdenskendte

*Jeg sad der hele dagen
og spiste kagen.*

*Jeg har været meget på tastaturen
Så jeg kigger på temperaturen"*

Denne sang har flere budskaber, hvilket jeg fortolker således: den økonomiske kapital er til stede i sådan en grad, at der er råd til at købe gamingudstyr, og at dette kun kostede en mønt. Derudover fortæller eleven i andet vers, at han får venner via gaming, og at der faktisk er en chance for, at man kan spille med eller mod nogen, som er kendte inden for gaming verdenen. Her afspejles både den sociale dimension men også den kulturelle. Eleven identificerer sig med denne subkultur som også ses på det sprog (slang) eleverne bruger når de taler indbyrdes: "skal vi lige have nogen kills?". Ydermere fortæller eleven, hvor lang tid han bruger på at spille, hvilket er "hele dagen" og derefter "kigger på temperaturen", hvilket igen kan forstås på flere måder. Er det fordi det er varmt at sidde og spille hele dagen, eller kan det være når man måler 'temperaturen' i et lokale: Er mor sur fordi jeg har spillet hele dagen? En etnisk dansk elev skriver ligeledes om at spille

PlayStation, hvor det afspejles at der er klare regler for spilletid og spisetid dvs. den kulturelle kapital kommer til syne.

*"Når min mor siger der er mad
siger jeg at jeg ikke gad
jeg spiller ps4
Men siger hun det for anden gang kommer jeg som en tiger"*

Endnu en drengegruppe, med blandet baggrund, har skrevet en sang, der handler om spillet Fortnite. Eleverne er her blevet inspireret af youtuberens Oliver Ly som også spiller computer. Oliver Ly har skrevet sangen "Fortnitesangen", hvor de har brugt instrumentalversionen af sangen og skrevet deres egen tekst.

*"Jeg spiller fortnite på min Mac.
Og jeg har lige fået en tac.
Jeg møder Donald trump
og skyder ham med min pump.
Jeg råber " 200 lets goo"
Jeg råber Tilted Towers og
bruger mine powers.
Og løber hen til min mate. "*

Her bliver der brugt både dansk og engelsk hvor der er mange gamerudtryk såsom tac, pump, Tilted Towers, powers. Ordene refererer til skydevåben i spillet: tactical shotgun og pumpgun. Tilted Towers refererer til en lokation på et kort kaldet "Battle Royale Map". Der er også spor af andre kulturelle elementer som Donald Trump og Macbook fra Apple. Jeg fortolker det således at enten har der været en karakter i spillet hvor man kunne ligne Trump og ellers at det måske passede med pump og derfor blev det skrevet. En mulighed kan også være et udtryk for, at de ikke kan lide Trump. Den økonomiske kapital vises også ved at Macbooks er dyre, men dette kan igen være brugt fordi det rimede med ordet tac, men da jeg ikke har gået dybere ind i det, kan jeg desværre kun formode.

Selvfremsstilling

For at kunne forstå elevernes selvopfattelse, må vi kigge på hvordan de opfatter sig selv i samspil med opgivelserne (Imsen, 2015). Elevernes selvfremsstilling er baseret på "den generaliserede andens" opfattelse af selvet. Hertil fremkommer forståelsen af en musikalsk identitet, som er et

udtryk for "mig" gennem et bredere livstema, kulturel tilknytning, værdier og livsstil (Ruud, 2008). Den kulturelle identitet afspejler national kultur, social baggrund, subkultur, etnisk baggrund og forbrugerstamme (Askund, 2021).

'Alfadrengene' afspejler både etnisk baggrund, social baggrund, forbrugerstamme samt subkultur.

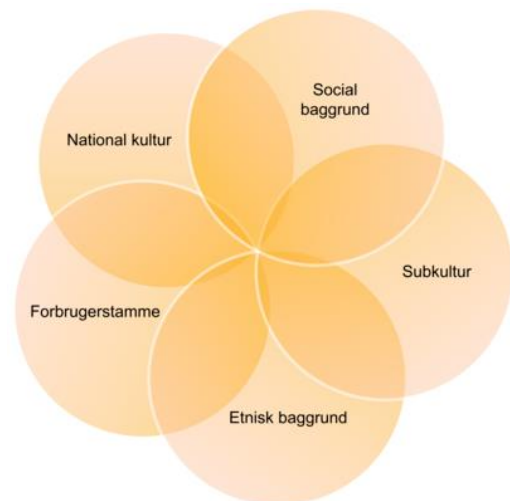
Identitetsmæssigt kan man se, at den sociale identitet "mig", er repræsenteret, hvor social gruppe og etnicitet er i fokus.

'De hårde piger' afspejler deres national kultur, som er den danske, forbrugerkultur samt subkultur.

Identitetsmæssigt afspejler pigerne deres sociale identitet, som er de hårde tøser.

'Gamerdrengene' afspejler forbrugerstamme, subkultur og nationalkultur. Identitetsmæssigt er den sociale og kulturelle dimension i fokus, hvor vennerne og normer i hjemmet ses.

Generelt kan man sige, at musikkens rolle i elevernes identitetsdannelse bruges som en identitetsmarkør i skabelsen af selv- og gruppeidentitet. Eleverne bruger ligeledes musikken til at komme i kontakt med deres følelser. Selvom musiksmag og tekstindhold i sangskrivning kan bruges til at afgrænse, markere og signalere social og kulturel tilhørsforhold, kan man ikke sætte direkte lighedstegn mellem den musik eleverne har skrevet og deres social klasse, økonomi og uddannelse. Der findes dog forskning som peger på, at det indenfor et afgrænset kulturelt system er muligt at foretage sociologiske grovsorteringer af folk, i kategorier efter hvilken musiksmag de har og fremstiller sig selv gennem (Ruud, 2008).

Diskussion

Gennem lærerddannelsen er jeg blevet klar over, at man som lærer skal være omstillingsparat ift. den didaktiske planlægning. Undervisningen bliver ikke altid som man har forestillet sig. Da jeg har undervist online, har der været fejlkilder som klart har påvirket udfaldet af undervisningen. Det gjorde bl.a. at mange elevopgaver blev individuelle eller som fælles læring (læreroplæg). Dette udfordrede måden jeg kunne differentiere, stilladsere og skabe relationer til eleverne. Meget tid

gik med det tekniske og praktiske ting som kan diskuteres, om det går ud over kvaliteten af undervisningen. Det kommer naturligvis an på, hvad man ser som kvalitet. En undervisning der "mislykkes", fx at al tiden bliver brugt på tekniske ting, alligevel kan have lykket sig, fordi der sker en læring uanset. Dette er klart noget jeg har taget med videre.

Mine elevinterviews var også påvirket af elevernes selvbevidsthed i form af de svar som jeg fik, hvor nogle altid svarede det samme, som den anden elev der var til stede, men også at eleverne kan have svaret hvad de tror jeg gerne vil høre. Dette kan skyldes elevernes affektive filter, men også relationen til mig som lærer, hvor det er min opgave at skabe et trygt rum for alle elever til at kunne være sig selv og svare fra hjertet. Derudover udgør mine undersøgelser ikke alle elever på 5. årgang, da der under interviews ikke var et fuldt elevantal.

Diskussionen om hvilke tiltag der skal til, for at børn med anden etnisk baggrund end dansk får lyst til at engagere sig i kulturlivet, kan være svær at gennemskue. De projekter som er åbne for børn og unge rækker ikke langt nok ud ift. at kunne oparbejde statistikkerne for aktiv deltagelse i kulturlivet. Samarbejdet mellem folkeskolen og musikskolen må kunne udvikles på en måde, hvor fokus er på en lighed og relevans ift. det kulturelle aspekt, som vil kunne styrke interesse og motivation. Kulturskolernes skolesamarbejde kan udvikles med interkulturelt fokus, ved at skabe fælles musikalske oplevelser og evt. indføre de forskellige kulturer i musikundervisningen som en fast del af pensum for at åbne verden for eleverne, som Klafki beskriver det (Kristensen & Laursen, 2017). Som lærer kan man agere som ambassadør og dermed være med til at motivere elever til at opsøge musik- og kulturlivet (Undervisningsministeriet, 2019).

Konklusion

Jeg kan konkludere, at musikfaget kan være en god indgangsvinkel til at arbejde med kulturmøder. Musikken giver mulighed for at skabe positive kulturmøder, fordi det åbner for at mødes på et neutralt grundlag. Ved at planlægge faglige aktiviteter og præsentere disse ligeværdigt i alle kulturerne, kan jeg være med til at bearbejde negative forestillinger. Gadamer's ide om en hermeneutisk kulturforståelse kan forberede eleverne på mødet med det fremmede ved, at arbejde med forforståelse, personlige oplevelser og mødet med mennesker fra kulturen. Med en hermeneutisk tilgang fortolker man, og jf. det beskrivende kulturbegreb, ud fra eget perspektiv, og veksler mellem del og helhed for at opnå ny forståelse. Det er vigtigt at arbejde med

forforståelsen, for at nedbryde negative, stereotype forestillinger, og eleverne skal have mulighed for selv at opleve, udøve og skabe. På denne måde kan eleverne også udvikle sin egen identitets- og kulturforståelse gennem en spejling af sit indre med musikken, og finde ud af hvilken musik de kan identificere sig med. Ved bl.a. at arbejde med de forskellige perspektiver på rytmisk kultur, skabes en større forståelse for, hvordan musikken bruges. Det æstetiske rummer en særlig følelsesmæssig tilknytning til musikken, som kan bruges i kommunikation mellem forskellige kulturer, da følelser er universelle. Eleverne får mulighed for at lytte sig ind i andre menneskers tilværelse og følelsesliv, hvilket er en kompetence de kan bruge mange gange i deres liv. Et fælles følelsessprog forudsætter dog, at alle elever har en åben og respektfuld tilgang til at mødes i musikken, som er med til at udvikle elevernes interkulturelle kompetencer og dermed kulturforståelse.

Resultatet af mine analyser viser, at musik har en stor indvirkning på elevernes liv. Deres forbrug af musik er hovedsageligt inden for genrerne rap, pop og elektronisk musik. Dette afspejler hvilke smagsfællesskaber eleverne identificerer sig med og dyrker i fritiden, altså en påvirkning af hele den kulturelle identitet. De elever med anden etnisk baggrund end dansk hører desuden folkemusik fra deres primærkulturer, oftest med familie eller venner, der også har en anden etnisk baggrund. Det viser, at de sociale fællesskaber eleverne befinder sig i, påvirker både roller, identitet men også smagspræferencer. Eleverne bruger ligeledes musikken æstetisk - at føle både i ensomhedens ro og for at motivere sig selv. Musikken ses at være en identificerende faktor for en del elever, der udover at høre en bestemt slags musik også dyrker smagsfællesskaberne. Det ses også, at eleverne er underrepræsenterede i musikkulturlivet både mht. koncertaktivitet, musikoplevelser og undervisning i ekstra musik hvilket ikke har ændret sig væsentligt de sidste 25 år. Dette skyldes både sociale, kulturelle og personlige faktorer, såsom alder, interesser og forbrugsvalg. Den selvfremsstilling eleverne vælger, er dannet ud fra hvordan de opfatter sig selv i samspil med omgivelserne, og her ses det, at mange elever desværre holder sig selv i den stereotype opfattelse af mennesker med anden etnisk baggrund end dansk. At skabe en balance mellem repræsentationen af majoritetskulturen og minoritetskulturerne kan være en god mulighed for, at eleverne danner positive selvbilleder og føler sig anerkendte og jævnbyrdige. Dette er afgørende for elevernes motivation, udvikling og læring. Identitetsarbejde gennem sangskrivning kan fremme forståelsen for andre kulturer, fordi identitet er resultatet af en

forhandling, som kan tage udgangspunkt i kollektive, etniske, nationale og kønsmæssige identiteter (Koudal, 2015).

Således kan man som lærer bygge bro mellem kulturer og individer.

Perspektivering

Manglen på kvalificerede musiklærere i et fremtidigt perspektiv ift. at kunne varetage undervisning i andre musikkulturer, herunder at spille på andre instrumenter end dem vi bruger i vestlig musik, kommer til syne i diskussionen om musikfaglig kompetence i et multikulturelt perspektiv. (Musik)læreruddannelsen skal re-tænkes på en måde hvor kommende musiklærere kan yde samme kompetenceniveau uanset om vi spiller guitar eller baglama. Dette mener jeg, der er behov for, for at kunne repræsentere forskellig musikkultur i musikundervisningen.

Derudover kan det tænkes om musikfaget med god forberedelse og tid kan udvikles til at blive virtuel læring, hvor det i fremtidens skole kan tænkes, at undervisningen udmønter sig mere digitalt. Ved brug af musik i teknologiske miljøer, kan det være en mulighed at overveje hvilke pædagogiske muligheder der er i online miljøer, og dermed revurdere forestillingen om musikalsk mening som tilknyttet et bestemt tid og rum. Musikundervisning i fremtiden kan på denne måde måske også åbne op for nye kultur møder.

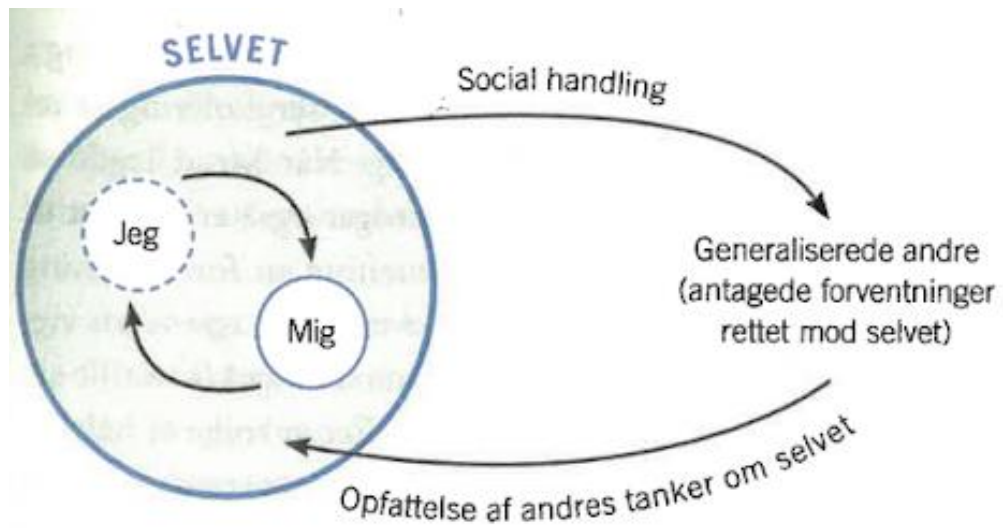
Litteraturliste

- Andersen, E. B. (1.. dec. 2020). *Hvad former børns musikmag? Et indblik i to undersøgelser om yndlingssange*. Hentet fra Videncenter for Sang: <https://videncenterforsang.dk/hvad-former-boerns-musikmag/>
- Asklund, K. (2021). *Kultur på arbejde - kulturforståelse og merkantil kultur*. Århus: Systime.
- Breum, A. (2021). *Piger og drenge - Typiske mønstre*. Hentet fra www.skolemælk.dk: <https://www.skolemælk.dk/dit-skolebarn/sund-klassekultur-dit-barn-og-andre/piger-og-drenge-typiske-moenstre/>
- Børne-og Undervisningsministeriet. (feb. 2019). *Folkeskolens formål*. Hentet fra emu.dk: <https://emu.dk/grundskole/uddannelsens-formaal-og-historie/folkeskolens-formaal>
- CFU. (2021). *21Skills*. Hentet fra Centre for undervisningsmidler: <http://info.21skills.dk/>
- Cole, N. L. (20.. august 2019). *Forståelse af George Herbert Meads symbolske interaktionsteori*. Hentet fra greelane.com: <https://www.greelane.com/da/videnskab-tech-math/samfundsvidenskab/george-herbert-mead-3026491/>
- EMU. (2019). *Fælles mål for faget musik*. Hentet fra emu.dk: <https://emu.dk/sites/default/files/2019-08/GSK.%20F%C3%A6lles%20M%C3%A5l.%20Musik.pdf>
- Fock. (2001). *Mon farven har en anden lyd*. København: Museum Tusculanums Forlag.
- Fock, E. (2011). *På Tværs af Musik*. København: Edition Wilhelm Hansen A/S.
- Fredens, K., & Kirk, E. (2001). *Musikalsk læring*. København: Hans Reitzel Forlag.
- Gasser, N. (2019). *Why You Like It: The Science and Culture of Musical Taste*. Flatiron Books. Hentet fra <https://www.nbcnews.com/better/lifestyle/musicologist-explains-science-behind-your-taste-music-ncna1018336>
- Gravesen, D. T. (2021). *Pædagogik - introduktion til pædagogens grundfaglighed*. København: Hans Reitzel Forlag.
- Grubbe, L. (3.. april 2018). *Musikfagets berettigelse*. Hentet fra Musikipedia: <https://www.musikipedia.dk/musikfagets-berettigelse>
- Hammershøj, H. (2005). Musikalsk dannelse med mindre børn. I H. Hammershøj, *Barnets musikalske vej* (s. 221-255). Gyldendal.
- Holgersen, S.-E. (2020). *Musikfaget i undervisning og uddannelse. Status og perspektiv 2020*. Århus: Århus Universitet.
- Illari, B. m. (2020). 'What is Your Favorite Song?' *Musical Preferences and Taste in School-aged Children over Five Years*, i Frank A. Russo et. al. (red.). Routledge.
- Imsen, G. (2015). Identitet og identitetsudvikling. I G. Imsen, *Ellevens verden. Indføring i pædagogisk psykologi*. Hans Reitzel Forlag. Hentet fra emu.dk: https://emu.dk/sites/default/files/2020-09/GSK_Fagh%C3%A6fte_Musik_2020.pdf

- Jensen, I. (2021). *Grundbog i kulturforståelse 3. udg.* Samfundslitteratur.
- Jessen, K., & m.fl. (2021). *Filosofihistorien - fra antikken til vor tid.* Systime A/S.
- Koudal, L. O. (2015). Musik som identitet. *Kulturstudier*, s. 5-8.
- Kristensen, H. J., & Laursen, P. F. (2017). *Didaktikhåndbogen. Teorier og temaer.* København: Hens Reitzel Forlag.
- Kulturministeriet. (august 2019). *Musikskolerne i Danmark.* Hentet fra www.kum.dk:
https://kum.dk/fileadmin/_kum/5_Publikationer/2017/kum_musikskole_web.pdf
- Kureer, H., & Frederiksen, C. L. (2021). *Samfundsfag C.* Hentet fra <https://samfundsfagc.systime.dk/>
- Københavns Kommune. (2021). *Strøm til Børn.* Hentet fra strm.dk: <https://strm.dk/stroem-til-boern/#kontaktpersoner>
- LMS. (2021). *Levende musik i skolen.* Hentet fra VOKALSELSKABET GLAS:
<https://lms.dk/katalogvisning/?productionid=4910>
- LMS:. (2017). *Levende Musik i skolen.* Hentet fra Mzungu Kichaa: <https://lms.dk/katalogvisning/?pid=8233>
- Lund-Olsen, S., & Meesenburg, T. (2013). *Rap. Historie og analyse.* Viborg: Systime.
- Mottelson, M., & Muschinsky, J. L. (2017). *Undersøgelser. Videnskabsteori og metode i pædagogiske studier.* Hans Reitzel forlag.
- Nielsen, F. V. (2008). *Hvorfor musik?* København: Århus Universitet.
- Platformen. (23. april 2020). *Fra efterskole til kultur- og medborgerhus.* Hentet fra Platformen.dk:
<https://platformen-esbjerg.dk/fra-efterskole-til-kultur-og-medborgerhus/>
- Ruud, E. (8. januar 2008). Musik og identitet. *GRUS*.
- Selchau, D. (29. juli 2019). *1001 nats musik.* Hentet fra Musikipedia: <https://www.musikipedia.dk/arabisk-musik/indblik>
- Tulinus, M. (2015). *Arabisk musik i undervisningen.*
- Undervisningsministeriet. (September 2019). *Talentklasser i musik.* Hentet fra emu.dk:
https://emu.dk/sites/default/files/2020-01/Inspirationsh%C3%A6fte_Talentklasser%20i%20musik_060919.pdf
- Vuust, P. (2017). *Musik på hjernen.* People's Press.

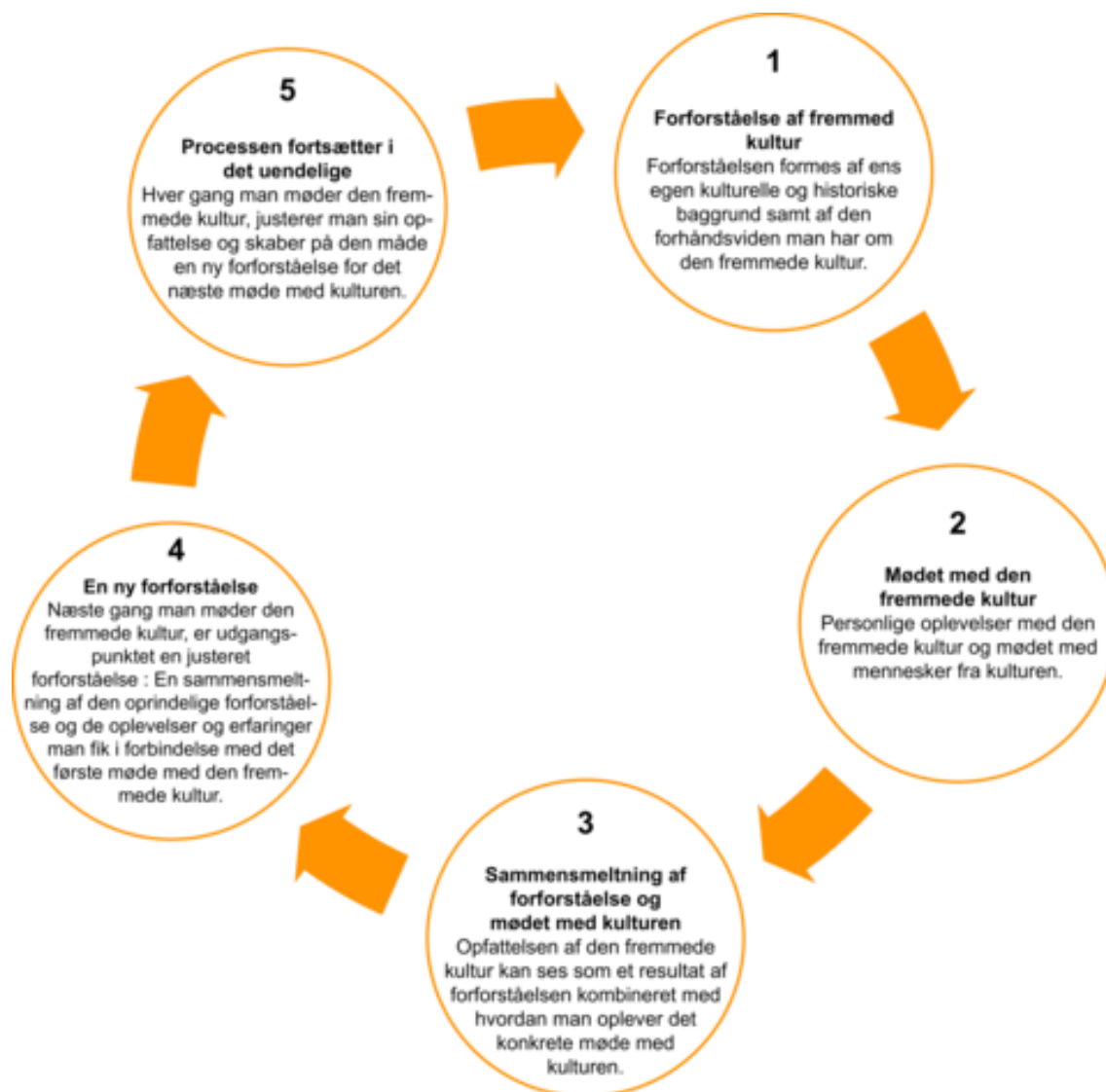
Bilag

1) Meads teori om selvets dannelse

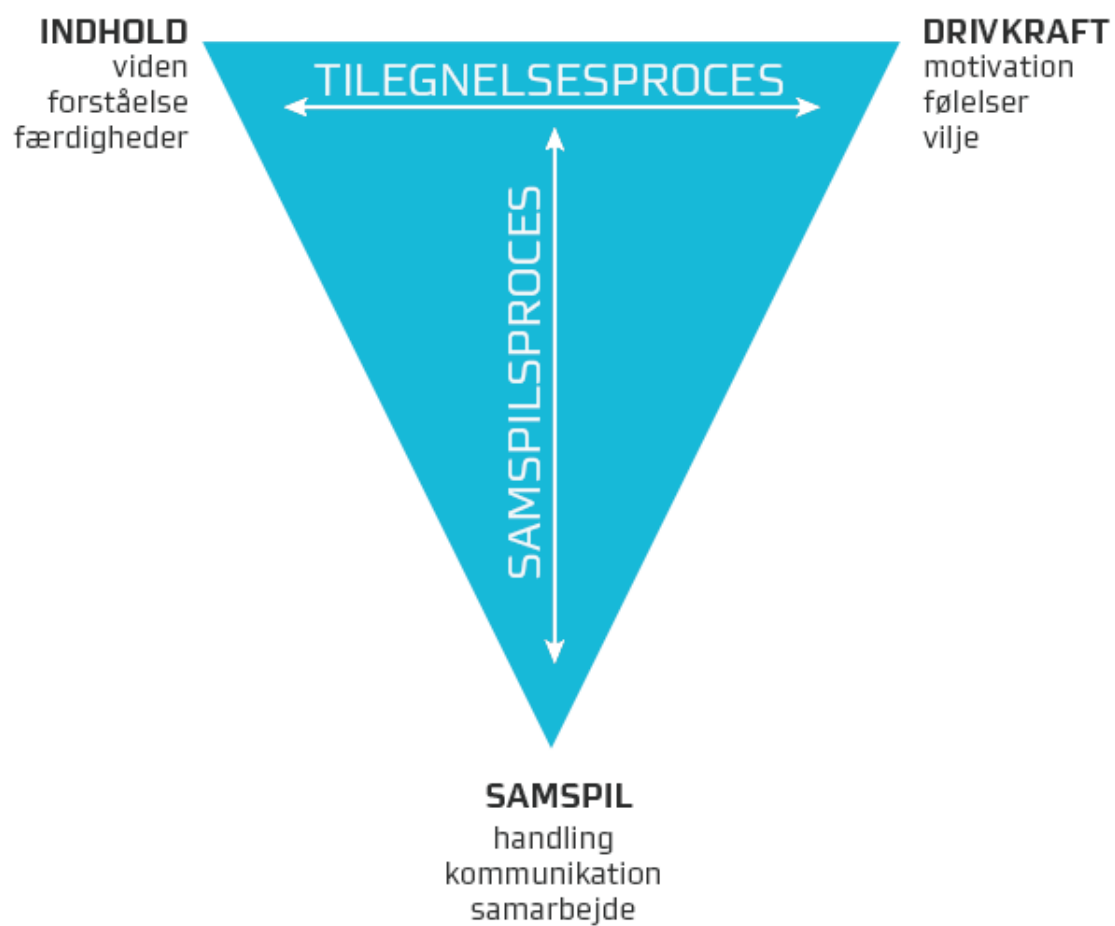

Figur 10.1
G.H. Meads teori
om det socialt
forankrede selv.
(Tilpasset efter
Valsiner 2006,
s. 190).

2) Gadamers hermeneutiske kulturforståelse

3) Illeris' læringstrekant

4) Undervisningsplan

Uge 8	Aktiviteter	Fælles Mål	Elevmål	Evaluering
Man. D 22 + 13.15-14.00 Fre. D 26 11.00-11.45 Onsdag d 24 10.15-11.45	Introducere os selv: Navneleg rytme En person starter med at sige sit navn og klappe en rytme hvorefter vi andre gentager og turen går videre. Samtale: Hvad skal vi lave?? Spiller du musik? Synger? Nogen i jeres familie der spiller? Hvad betyder kultur? Hvad er det for noget? Kultur handler om hvordan folk skaber betydning og mening med deres tilværelse. Kultur er det, man fortolker tilværelsen igennem og handler efter. Hvad betyder ordet kulturmøde? Er der nogen kulturer i har stødt på som i synes er spændende? Kulturel identitet Kultur ses ikke kun som noget man er, man noget man gør fx vasker op på en bestemt måde i DK. Hver gang vi møder mennesker, som handler anderledes/har andre værdier end os selv, udfordrer det vores opfattelse af os selv og dermed vores identitet. Vi investerer dele af vores identitet i mødet med 'den kulturelle anden'. Spørgeskemaer: Del 1 skal udfyldes med jeres forældre, del 2 skal i udfylde, alene. Spørgeskemaet er online, og i får tilsendt linket på aula. Den skal afleveres senest d. 8/9 marts. /aftal tidspunkt. Er på skolen fra 9-11. Oprids nodeværdierne – vis PP. Nodeleg: Online – eleverne vælger en nodeværdi. Eleverne skal nu sige deres nodeværdier på samme tid. Ekko-leg: Eleverne siger efter mig. Do – re – mi . Fa – so – la – ti - do Power Point: Noder og nodeværdier Nodeøvelse (ark): Skriv det rigtige nodenavn under hver node Rytmeøvelse med nodeværdier (ark) PowerPoint: Takt og taktarter - Opgave: Takten 4/4 - Virtuelt klaver	Eleven kan analysere musikkens funktion og virkning. Eleven har viden om musikkens funktioner i sociale og kulturelle sammenhænge. Eleven kan anvende notation og gehør i musikudøvelse. Eleven har viden om notation og gehør.	Jeg kan læse noder i C-dur skalaen Jeg kan klappe rytmer efter noder Jeg kan spille i taktarten 4/4 Jeg kan spille en akkord/er Jeg kan forklare forskellen på mol og dur Jeg kan høre forskellen på mol og dur	Formativ evaluering: Eleverne vil vise deres kompetencer gennem arbejdet med musikkens parametre. I opsamlingen vil det være muligt at finde ud af hvem der har brug for ekstra støtte. Der er forskellige opgaver som eleverne kan uddybe sig i hvor der også er ekstra opgaver eleverne kan gå i gang med. Opgaver om noder, takter, rytmer og akkorder vil give eleverne en større forståelse og bedre fornemmelse for musikken. Vi laver en opsamling på opgaverne således at alle elever kan følge med.

	Rytmeøvelse: rytmer 1 – klap rytmen ud fra noder. (ark) Brug denne metronom for at holde rytmen: BPM (beats pr min.) Metronom: https://www.youtube.com/watch?v=gsJEMH_emBM			
--	--	--	--	--

Uge 9	Aktiviteter	Fælles Mål	Elevmål	Evaluering
Man. d. 1. 13.15-14.00 Fre. d. 5. 11.00-11.45 Onsdag d. 3. 10.15-11.45	Mød Danmark Nordisk musik Hvad betegner "norden"? Kender i film, musik eller andet fra de andre nordiske lande? (Mummitrolde, Perdersen og Findus, Karius og baktus, lazy town, Pippi, avicii, roomie, zara larsson, panda) Lyt: Skandinavien ældste instrumenter: Mogens Andreassen: Brudevæltesolo: https://www.youtube.com/watch?v=8JjoMbck0QA Vokalselskabet GLAS: Rafinka https://www.youtube.com/watch?v=-s8cH1nYwaM Læs om nordisk folkemusik (ark) Hvad kendetegner musikken? Kendetegn: Treklang/harmonier – hvad er en harmoni? ((vellydende) samklang af toner) Mørk klang, lyse toner, langsom brug af dybe instrumenter, udtrykker følelser i musikken som lytterne kan nikke genkendende til, national identitet (folkemusik) Hvad betyder national identitet? Inspireret af folkeviser (middelalder) Læs/fortæl om folkeviser. Mere om folkeviser: https://www.musikipedia.dk/folkemusik/kendetegn Lygtemandens sang (Hvor er mine fødder dog ømme): Markando: https://www.youtube.com/watch?v=Vrh2HCz34QQ Syng med: Lyt til videoen hvor jeg synger sangen, følg med og syng med. Se videoerne med de forskellige sangstemmer. Afspil den første video mens du optager at du synger den stemme du har valgt. Send videoen til mig. (20 min)	Eleven kan synge med på et bredt repertoire af sange på flere sprog. Eleven har viden om tydelig tekstudtale og stilart. Eleven kan deltage i dans fra forskellige kulturer. Eleven har viden om dansetraditioner og -trin. Eleven kan beskrive træk ved musik fra musikhistoriske perioder. Eleven har viden om perioder og fagord og begreber i musikhistorien. Eleven kan holde en enkel over- eller understemme. Eleven har viden om enkel flerstemmighed i kor. Eleven kan lytte opmærksomt til musik fra forskellige genrer. Eleven har viden om	Jeg kan synge med på melodistemmen i "Hvor er mine fødder dog ømme" Ekstra: Jeg kan synge 2 eller 3. stemmen i "Hvor er mine fødder dog ømme". Jeg kan fortælle hvad der kendetegner nordisk musik Jeg kan danse dansk folkedans	Eleverne lærer at synge en af melodistemmerne. Med harmonierne kommer den nordiske lyd frem. Eleverne lytter til musik og læser om nordisk musik hvor de skal finde kendetegn for den nordiske musik. Eleverne kan danse med hjemmefra til de enkelte trin i folkedansen som kan hjælpe dem til at få rytmen helt ind i kroppen.

		sammenhæng mellem musikgenre og lytteadfærd.		
--	--	--	--	--

Uge 10	Aktiviteter	Fælles Mål	Elevmål	Evaluering
Man. d.8. 13.15-14.00 fre. d.12. 11.00-11.45 Onsdag d 10. 10.15-11.45	Mød Afrika Hverdagsrytme – fx fufu https://www.youtube.com/watch?v=IVPLluBy9CY Find din egen hverdagsrytme. Kom med eksempler. Det kan fx være lyden når man børster tænder, madkassen der slår mod bøgerne i tasken, mor der river gulerødder, skridt i sneen. Rytmen skal bruges i din sang som grundbeat. Sendes til mig senest mandag uge 12. Brug 10 min på at gå rundt og lytte. Noter ideer. Se mine videoeksempler i PP. PP: Rytmeøvelser Indsæt din hverdagsrytme i rytmeboks Jam over rytmeboks (grundrytme) • Stil jer i rundkredsen, og spil beatet. • Jeres lærer vælger en elev, der starter med at jamme over en takt. Derefter er det den næste elev i rundkredsen. Fortsæt hele vejen rundt. • Hvis det går godt, kan I arbejde med, at resten af rundkredsen skal efterligne improvisationen. Eleverne arbejder med dette alene hjemmefra Polyrytmer: spil 2 rytmer uafhængig af hinanden Find en rytme du vil spille eller brug eksempler i PP. Optag du spiller rytmen. Afspil rytmen på PC og spil rytme 2 ovenpå. Ændr tempoet hvis det er for svært. Ekstra: Dans/bodypercussion: Få kroppen med: https://www.youtube.com/watch?v=Bj9JlNeD9qw Dans fra Ghana: https://www.youtube.com/watch?v=NtpOkrdAitM Afrikansk populær musik: https://www.youtube.com/watch?v=C_XkTKoDI18	Eleven kan lytte opmærksomt til og udtrykke sig varieret om musik fra forskellige genrer, kulturer og perioder. Eleven kan deltage i dans fra forskellige kulturer. Eleven har viden om dansetraditioner og -trin. Eleven kan improvisere i musikalske forløb. Eleven har viden om opbygning i musikalsk improvisation. Eleven kan lytte opmærksomt til musik fra forskellige genrer. Eleven har viden om sammenhæng mellem musikgenre og lytteadfærd. Eleven kan anvende notation og gehør i musikudøvelse. Eleven har viden om notation og gehør.	Jeg kan finde en hverdagsrytme og optage den Jeg kan klappe en rytme med brug af rytmeboksnotation Jeg kan lave rytmer med kroppen	Formativ evaluering: Eleverne viser gennem deres hverdagsrytme at de har forståelse for at der findes rytmer (og musik) rigtig mange steder. Selv i de simple hverdagsting vi laver. Eleverne kan derudover vise deres rytmiske sans gennem brug af rytmeboks hvor man kan differentiere i hvor avanceret elevernes rytmer bliver ved at udfordre dem tilpas. Elever der er mest trygge ved simple rytmer, kan også være med på lige fod. Improvisation er en god øvelse for den musikalske sans hvor man både kan spille sikkert men også eksperimentere og udfolde sig.

Uge 11	Aktiviteter	Fælles Mål	Elevmål	Evaluering
Man. d.15. 13.15-14.00 fre. d.19. 11.00-11.45 Onsdag d 17. 10.15-11.45	Mød Mellemøsten (herunder den arabiske verden) PowerPoint: Det arabiske musiksistem Læs: Læs om arabisk musik og hvor det stammer fra Video: Ældre klassisk arabisk musik (ottomanere): https://www.youtube.com/watch?v=tIAw3ung8Jc Video: Moderne arabisk musik med både vestlig og arabisk rytme og melodi: https://www.youtube.com/watch?v=zOif8rhojE Nancy Ajram: https://www.youtube.com/watch?v=6fCBSQjpH8U De Durme Lyt til sangen Skriv nodens navn under noderne Spil melodien på virtuelt klaver Lyt: Dansk og arabisk: Habiba - Sleiman Dansk og tyrkisk: Askim Benim – Amal Calypso rytme Andre rytmer (lydoptagelse) Mellemøstlig skala en kort præsentation Spil et par jins Opgaver i mappen Terninger: Find din melodi Hvilken melodi vil du bruge til din sang som vi skal skrive næste gang? Du kan enten selv sammensætte akkorder eller slå med terningen. Du skal vælge 2-4 akkorder.	Eleven kan synge med på et bredt repertoire af sange på flere sprog. Eleven har viden om tydelig tekstudtale og stilart. Eleven kan deltage i dans fra forskellige kulturer. Eleven har viden om dansetraditioner og -trin. Eleven kan lytte opmærksomt til musik fra forskellige genrer. Eleven har viden om sammenhæng mellem musikgenre og lytteadfærd. Eleven kan anvende notation og gehør i musikudøvelse. Eleven har viden om notation og gehør.	Jeg kan spille De Durme på virtuel klaver Jeg kan skrive tonernes navne Jeg kan fortælle forskelle og ligheder i "ny dansk" musik og arabisk musik Jeg kan spille calypso-rytmen	

Uge 12	Aktiviteter	Fælles Mål	Elevmål	Evaluering
Man. d.22. 13.15-14.00 fre. d.26. 11.00-11.45 Onsdag d 24. 10.15-11.45	Sangskrivning – hvem er du? Kulturel identitet. Gennem sangskrivning skal du vise hvem du er. Du kan få inspiration i de ting vi har arbejdet med de sidste 4 uger. Du skal vise gennem din sang hvem du er. Du vælger selv hvad du vil fortælle om dig selv. Brug din hverdagsrytme som grundbeat. Hvis der er tid, skal i optage jeres sange.	Eleven kan arrangere musik ud fra eksperimenter og egne ideer. Eleven har viden om arrangementsteknikker.	Jeg kan skrive rim Jeg kan finde akkorder til min melodi	Eleverne fremviser deres sange, og vi taler om, hvorfor de har valgt som de har i processen.

	Hurtigskrivning tekst: 1. Brainstorm 2. Gå sammen med en anden og brainstorm på hinandens ideer. Skriv sætninger med de ord i har. 3. Find ord der rimer. 4. Skriv sangen. Valg af melodi: Forud for valget af melodi er det nødvendigt at drøfte, hvilken grundstemning teksten har. Er teksten trist, melankolsk, mørk, lys, glad, vred, dyster osv.? Lad melodien underbygge teksten ved enten at være i mol eller dur. Når I har diskuteret jer frem til, hvilken stemning I ønsker at fremkalde med jeres tekst, kan I fortsætte med melodiarbejdet.			
--	--	--	--	--

5) Elevernes sange

Alfadrengene:

■ THE CHAMP

Tiden er nær verden er sær

hvor skulle vi dog leve her

fol de tænker kun gucci og moncler

tiden er nær verden er sær

hvorfor skulle vi dog leve her

folk de tænker kun gucci og moncler

en gave fra baba en gave fra mama

og tro mig det er

■ THE PRO

Slet ik 10 lapper

shababsne tror det er nle choppa

de siger de er dine venner

men de er små lopper giver ikke min respekt til dem jeg ikke kender

svare de ikke på hej så er de mine fjender

kærlighed går kærlighed kommer

de siger giv mig lige nogle penge men de har fulde lommer

■ THE BOSS

Shorta de banker shorta de rammer

shorta de tænder alle deres alarmer

de ville have os som deres fanger

tier ikke stille før de ændre deres tanker

■ THE CHAMP

Anas Ali Qassim i skal ikke lege med os ellers får i måske lidt slås

De hårde piger:

Mit navn er pizza
ligesom lille kit kat
og når jeg ser Ritta
så går jeg amok som en pizza.

■ pizzeria

dækker bord
og spiller matador
men hvad gøre ■ mand
hun læser Hans og Grete
og slår på bat
tøsserne tæsker drengene og går ind i drengene
tror de er seje men det er de eje

Gamerdrengene:

Fortnite rap!

Jeg spiller fortnite på min Mac.
Og jeg har lige fået en tac.
Jeg møder Donald trump
og skyder ham med min pump.
Jeg råber " 200 lets goo"
Jeg råber Tilted Towers og

bruger mine powers.

Og løber hen til min mate.

Kom [REDACTED] skal vi spille noget duos så kan vi lige vinde nu kom nu er du klar til at spil og du kan godt få nogen kills. Jeg tor på dig min ven så kan vi lige få nogle kills og vinde det her duo game jer kom nu med og spil. Nej tak jeg vil ikke. Årh kom nu bare et game.

Nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej, nej jeg vil ikke spille med dig.

Okay jeg går bare min vej

jeg vil heller ikke spil med dig.